

Studeren met Open Bijbel

Bijbelstudie sectie voor de wat meer gevorderde Bijbellezer

Thema's in de brief aan de Romeinen

5. Met Christus gestorven en opgewekt

De weg tot behoudenis

In zijn rede voor de Griekse Raad in Athene, zei Paulus over Gods schepping van mensen: "Hij heeft uit één enkele het gehele menselijke geslacht gemaakt om op de ganse oppervlakte van de aarde te wonen" (Hand 17:26). Alle mensen zijn uit Adam voortgekomen en delen met hem de droevige gevolgen van zijn ongehoorzaamheid: van nature vervreemd van hun Schepper en slachtoffers van Zijn doodvonnis: "stof bent u en tot stof zult u wederkeren". Tegenover deze heilloze verbondenheid met Adam stelt Paulus, in hoofdstuk 5 van zijn brief aan de Romeinen, de zegenrijke gevolgen van verbondenheid met de tweede Mens: Christus Jezus. Terwijl allen die "in Adam" zijn sterven, verkeren degenen die tevens "in Christus" zijn thans in een levendmakende relatie met Hem, en zij hebben Zijn gave van eeuwig leven in het vooruitzicht.

Mensen zijn verbonden met Adam door hun natuurlijke geboorte. Verbonden worden met Christus vraagt een tweede, geestelijke geboorte. Dat die een absolute vereiste is, blijkt uit wat Jezus tegen de Joodse overste Nicodemus zei: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand wederom geboren wordt, kan hij het Koninkrijk van God niet zien ... tenzij iemand wederom geboren wordt uit water en Geest, kan hij het Koninkrijk van God niet binnengaan" (Joh 3:3-5).

Toen Christus na Zijn opstanding Zijn apostelen opdroeg het evangelie in de hele wereld te verkondigen, zei Hij: "Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden" (Mar 16:16). Het lijkt alsof Paulus in de aanhef van zijn brief dit bevel van Christus in gedachte heeft. Want hij maakt zich daar bekend als een apostel van Jezus Christus, "door wie wij genade en het apostelschap ontvangen hebben om geloofsgehoorzaamheid te bewerken voor zijn naam onder al de heidenen" (Rom 1:5). Dus niet alleen geloof in de heilsboodschap, maar ook de gehoorzaamheid daaraan; eerst in de doop en daarna in een nieuwe levenswijze.

In de daaropvolgende woorden spreekt Paulus opnieuw van geloof als de aangewezen weg tot behoudenis. Het evangelie is "een kracht van God tot behoud voor een ieder die gelooft, eerst voor de Jood, maar ook voor de Griek. Want gerechtigheid van God wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof, gelijk geschreven staat: De rechtvaardige zal uit geloof leven" (Rom 1:16,17).

In hoofdstuk 4 gaat Paulus uitvoerig in op het geloof van Abraham en past dit principe toe op het christelijke leven, met de woorden: “Wij dan, gerechtvaardigd uit het geloof, hebben vrede met God door onze Here Jezus Christus” (Rom 5:1). Dit geloof is meer dan een vertrouwen op Gods heilswerk in Christus: de gelovige leeft voortaan in een innige relatie met Christus.

De morele consequenties van de doop

Voor de gelovige Jood was gehoorzaamheid aan de wet van Mozes de door God gewezen weg tot behoudenis. Daartegenover predikt Paulus een heel andere weg, namelijk verbondenheid met Christus; een relatie met de gekruisigde, opgestane en verhoogde Heer, die hij telkens aangeeft met de uitdrukking “in Christus”. Maar welke consequenties moet dit leven in Christus hebben voor iemands gedrag en levenswijze? Het valt te begrijpen dat de aan de wet getrouwe Jood, die gewend was de nauwgezette inachtneming van Gods geboden na te streven, het loslaten van de wet als zeer gevaarlijk beschouwde.

De vraag waarmee Paulus dit volgende gedeelte inleidt, zal hem in de synagogen vaak zijn gesteld: “Mogen wij bij de zonde blijven, opdat de genade toeneeme?” (Rom 6:1). Van gelijke strekking is de vraag in v.15: “Zullen wij zondigen, omdat wij niet onder de wet, maar onder de genade zijn?”. Paulus beantwoordt dit bezwaar, dat het loslaten van de wet aanleiding tot losbandigheid zou geven, door nader in te gaan op de betekenis van de doop, waardoor een gelovige overgaat van een leven enkel “in Adam” tot een leven “in Christus”. Hij gaat daarbij uit van het feit dat al zijn lezers, als “geliefden van God, geroepen heiligen” (1:7), gedoopt zijn: “wij allen, die in Christus Jezus gedoopt zijn”.

De doop heeft een tweeledige betekenis, die op symbolische wijze tot uitdrukking komt door onderdompeling in water en daaruit vervolgens opstaan. De onderdompeling stelt een medekruisiging, sterven en begraven worden met Christus voor: “Wij zijn dan met hem begraven door de doop in de dood ... indien wij samengegroeid zijn met hetgeen gelijk is aan zijn dood ... dit weten wij immers, dat onze oude mens medegekruisigd is” (Rom 6:4-6). In plaats van “samengegroeid” spreken andere vertalingen van ingelijfd, één worden, of verenigd worden, met Christus’ kruisiging en sterven. Doop door onderdompeling verenigt de gelovige met de offerdood van Christus. Tijdens Zijn leven op aarde is Jezus “in alle dingen op gelijke wijze als wij verzocht geweest, doch zonder te zondigen” (Heb 4:15). Hij verloochende Zijn menselijke verlangens, zodat de wil van de Vader in alles zou triomferen. Gehoorzaam aan Gods gebod ging Hij, als de vertegenwoordiger van zondige mensen, vrijwillig naar Golgotha, opdat het menselijk lichaam, de zetel van de menselijke begeerten die leiden tot alle overtredingen, openlijk, eens voor altijd, bestraft zou worden.

Dank zij Gods bepaling kunnen gelovigen verenigd worden met Jezus’ zelfverloochening tot de dood toe. In deze uitleg van de doop spreekt Paulus van de medekruisiging van de natuurlijke mens met Christus. Dit zegt hij in een andere brief van zijn eigen doop: “Met Christus ben ik gekruisigd” (Gal 2:20).

Opgewekt met Christus

Het onmiddellijk gevolg van Christus' vrijwillige offerdood, was Zijn opwekking tot eeuwig leven: "God evenwel heeft Hem opgewekt, want Hij verbrak de weëën van de dood, naardien het niet mogelijk was, dat Hij door hem werd vastgehouden" (Hand 2:24). Daarom stelt Paulus tegenover het sterven met Christus in de doop, het opstaan uit het watergraf als een geestelijke opstanding, waarbij de gelovige verbonden wordt met de opwekking van Christus: "Wij zijn dan met Hem begraven door de doop in de dood, opdat, gelijk Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit van de Vader, zo ook wij in nieuwheid van leven zouden wandelen" (Rom 6:4). Wat dit voor Paulus zelf betekende, is te zien als hij over zijn eigen ervaring spreekt: "Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, dat is, niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij. En voor zover ik nu nog in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zich voor mij heeft overgegeven" (Gal 2:20).

Na zijn doop bevindt de gelovige zich in een nieuwe levenssituatie. Hij heeft zijn vroegere uitzichtloze bestaan achter zich gelaten, om voortaan als nieuw mens te leven. Zo radicaal en gezegend is deze verandering, dat het ons niet zal verwonderen dat Paulus hier in zijn brieven aan de gemeenten steeds op terugkomt: "Zo is dan wie in Christus is een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, het nieuwe is gekomen" (2 Kor 5:17); "U bent met Christus begraven in de doop. In Hem bent u ook mede opgewekt door het geloof in de werking van God, die Hem uit de doden heeft opgewekt" (Kol 2:12).

Een nieuwe dienst

Paulus ziet de natuurlijke mens als slaaf van zichzelf. Hij is niet in staat boven zijn natuurlijke verlangens uit te stijgen en zijn idealen en voornemens te realiseren. Hij herinnert zijn medegelovigen uit de heidenwereld eraan dat zij vroeger "slaven van de zonde" waren, als onwillige dienaars van een machtige koning. Die tijd is nu voorgoed voorbij: "Laat dan de zonde niet langer als koning heersen in uw sterfelijk lichaam, zodat u aan zijn begeerten zou gehoorzamen ... Immers, de zonde zal over u geen heerschappij voeren" (Rom 6:12,14) Nergens in Paulus' uitleg van Gods heilswerk in Christus in deze brief komt een duivel of satan ter sprake. De grote vijand van de mens is de mens zelf. De zonde is de personificatie van de begeerten in de mens. Deze beschouwing komt geheel overeen met de diagnose van Jakobus: "Maar zo vaak iemand verzocht wordt, komt dit voort uit de zuiging en verlokking van zijn eigen begeerte. Daarna, als die begeerte bevrucht is, baart zij zonde; en als de zonde volgroeid is, brengt zij de dood voort" (Jak 1:14,15). Een weerklank uit de hof, toen Eva naar de vrucht van de boom van kennis van goed en kwaad keek.

In een gesprek met Joden in Jeruzalem, die zich er zo sterk van bewust waren kinderen van Abraham te zijn maar zich zo weinig van de noodzaak van een Heiland, gebruikte Jezus deze beeldspraak over de slaafse toestand waarin mensen zich bevinden: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, een ieder, die de zonde

doet, is een slaaf van de zonde” (Joh 8:34). Petrus had deze woorden ongewijfeld in gedachten, in zijn verwijt aan afvallige christenen die de mening huldigden die Paulus in de Romeinenbrief zo stellig verwerpt, namelijk dat Gods genade een mens vrijstelt van gehoorzaamheid aan Zijn geboden: “Vrijheid spiegelen zij hun voor, hoewel zij zelf slaven van het verderf zijn; immers, door wie men overmeesterd is, diens slaaf is men” (2 Pet 2:19).

Een heilig leven

Later in deze brief zal Paulus in vele bijzonderheden spreken over de ethische consequenties van de doop, uitgaande van het vermaan dat de lezers hun lichamen stellen tot “een levend, heilig, en God welgevallig offer” (Rom 12:1). In dit hoofdstuk 6 geeft hij het contrast aan met hun vroegere levenswijze: “Want gelijk u uw leden gesteld hebt ten dienste van de onreinheid en van de wetteloosheid tot wetteloosheid, zo stelt nu uw leden ten dienste van de gerechtigheid tot heiliging” (v.19).

Jezus zei in de Bergrede: “Niemand kan twee heren dienen, want hij zal óf de ene haten en de andere liefhebben, óf zich aan de ene hechten en de andere minachten; u kunt niet God dienen én Mammon” (Mat 6:24). Geconfronteerd met de twee heren, Christus en ‘de zonde’, hadden deze “geroepen heiligen” gekozen voor Christus. Paulus geeft de uiteindelijke consequenties van die keuze aan in de slotwoorden: “Maar thans, vrijgemaakt van de zonde en in de dienst van God gekomen, hebt u tot vrucht uw heiliging en als einde het eeuwige leven. Want het loon, dat de zonde geeft, is de dood, maar de genade, die God schenkt, is het eeuwige leven in Christus Jezus, onze Here” (Rom 6:22,23).

De betekenis van Christus voor de Zijnen, die in Hem gedoopt zijn, is een fundamenteel thema in andere brieven van Paulus. De Heiland is niet alleen “voor onze zonden gestorven” als een heilsdaad die alleen Hij kon verrichten. Wat Hij deed wordt, vanwege hun innige relatie, in principe herhaald in de zelfverloochening en gehoorzaamheid van Zijn volgelingen. Zij zijn immers met Hem gekruisigd, gestorven, begraven, opgewekt, zelfs verhoogd. Vandaar dat deze principiële verbondenheid met Christus in de doop verwerkelijk moet worden in een nieuwe levenswijze; een motief dat door Paulus’ brieven heen loopt: “Want wie Christus Jezus toebehoren, hebben het vlees met zijn harts-tochten en begeerten gekruisigd” (Gal 5:24); “Dat u, wat uw vroegere wandel betreft, de oude mens aflegt, die ten verderve gaat ... dat u verjongd wordt door de geest van uw denken, en de nieuwe mens aandoet, die naar de wil van God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid” (Efez 4:22-24); “Indien u dan met Christus opgewekt bent, zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand van God ... Want u bent gestorven en uw leven is verborgen met Christus in God” (Kol 3:1-4); “U hebt de nieuwe mens aangedaan, die vernieuwd wordt tot volle kennis naar het beeld van zijn Schepper” (Kol 3:10).

A.H.